

СИНТЕЗ СХІДНОЇ І ЗАХІДНОЇ КУЛЬТУРНИХ ТРАДИЦІЙ У МУЗИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СІЦЯНЬ ЛІ

Чжоу Ні,

аспірантка кафедри теорії та історії музики
Харківської державної академії культури
ORCID ID: 0009-0007-5691-0125

У статті аналізується виконавська діяльність лауреатки численних міжнародних конкурсів, зокрема Міжнародного конкурсу юних піаністів Володимира Крайнева (Харків, 2006), Сіцян Лі – одної з багатьох яскравих представниць молодого покоління талановитих китайських музикантів. Органічно поєднуючи в концертній практиці національні й західні виконавські традиції, яскраво інтерпретуючи сольні фортепіанні і камерні інструментальні твори багатьох європейських, американських та сучасних китайських композиторів, блискуча музикантка демонструє глибоке розуміння розмаїття стилів музики, яку вона презентує слухачам. Маючи довершений піаністичний апарат, молода піаністка має рідкісне обдарування встановлювати безпосередній емоційний контакт зі слухачами, що забезпечує більш глибоке осягнення аудиторією виконуваних нею творів. Наводиться широкий перелік композиторів, творчість яких пропонує Сіцян Лі, окреслюються її виконавські пріоритети та аналізується досвід, набутий нею під час навчання в Китаї (у Бао Хуйцяо), США (в Олександра Корсантії) та у Великій Британії (у Норми Фішер) і вплив на неї як на особистість і яскраву індивідуальність творчих і людських настанов цих професорів. Розглядається й досвід музично-просвітницької і наукової діяльності Сіцян Лі, зокрема низка її інтерв'ю з молодими талановитими музикантами – представниками різних культур, а також акцентується увага на її дослідницькій праці, присвяченій впливу східної естетики і філософії на творчість Дж. Кейджа. Корисними видаються й професійні поради юним музикантам щодо подолання сценічного хвилювання від Сіцян Лі, яка у свій молодий вік (31 рік), має вже двадцятирічний досвід конкурсно-концертних виступів на багатьох провідних сценах світу. Доведено, що Сіцян Лі являє собою яскравий і, водночас, типовий для сучасної культури зразок органічного поєднання східних і західних традицій у фортепіанному виконавстві і позиціює себе як транснаціональна миткиня.

Ключові слова: музичне мистецтво, фортепіанне виконавство, Сіцян Лі, китайські та європейські піаністичні традиції, конкурсно-концертні виступи, репертуарні пріоритети, музично-просвітницька і дослідницька діяльність.

Zhou Ni. Synthesis of Eastern and Western cultural traditions in the musical activity of Siqian Li

The article analyzes the performance of the laureate of numerous international competitions, in particular the Volodymyr Krainev International Competition of Young Pianists (Kharkiv, 2006), Siqian Li, one of the many bright representatives of the young generation of talented Chinese musicians. Organically combining national and Western performance traditions in her concert practice, vividly interpreting solo piano and chamber instrumental works of many European, American and modern Chinese composers, the lightning-fast musician demonstrates a deep understanding of the variety of styles of music she presents to listeners. Having a perfect technical piano apparatus, the pianist has a rare gift to establish a direct emotional contact with the listeners, which ensures a deeper understanding of musical works by them. A wide list of composers whose work is promoted by Siqian Li is given, her performance priorities are established, and the experience she gained during her studies in China (with Bao Huiqiao), the USA (with Alexander Korsantia) and in Great Britain (with Norma Fisher). The impact on her as a person and bright individuality of the creative and human instruction of these professors is analyzed. The experience of musical educational and scientific activity of Siqian Li is also considered, in particular, a number of her interviews with young talented musicians – representatives of different cultures, and attention is also focused on her research work devoted to the influence of Eastern aesthetics and philosophy on the work of J. Cage. Professional advice to young musicians on overcoming stage anxiety from Siqian Li, who at her young age (31 years old) already has twenty years of experience in competition and concert performances on many of the world's leading stages, is also useful. It has been proven that Siqian Li is a bright and, at the same time, typical for modern culture example of an organic combination of Eastern and Western traditions in piano performance and positions herself as a transnational artist.

Key words: musical art, piano performance, Siqian Li, Eastern and Western pianistic traditions, competition and concert performances, repertoire priorities, music education and research activities.

Вступ. Декілька останніх десятиріч китайська піаністична культура здійснила велетенський кількісний (за масовістю зацікавлення молодих людей країни фортепіанним виконавством як майбутньою вельми перспективною професією) і якісний (за рівнем спочатку технічної, згодом вишукано кольорової тембрової палітри інструменту, нарешті – за глибиною інтерпретацій творів світової скарбниці) стрибок: спочатку одиниці, згодом десятки, якщо не сотні китайських піаністів найвищого ґатунку заповнили найширшу концертну нішу, яку в попередні часи традиційно обіймали представники

слов'янських, західноєвропейських, американської шкіл, що базувалася й досі базується на європейських піаністичних традиціях. Такий прорив китайських піаністів на найпрестижніші світові академічні сцени, зумовлений первісним бажанням вирватися за межі повсякденної побутової рутини, а згодом – жагою до справжньої популярності й міжнародного визнання, спровокований і стимульований показовим прикладом – незанимає раніше в Китаї кар'єрним (художнім і матеріальним) успіхом найяскравішого представника цього покоління Ланг Ланга, вже в 2000–2010-ті рр. став, без

перебільшення, масовим. Однак, попри появу в цей час на міжнародній академічній естраді численних високо-класних піаністів, лише найталановитішим і глибоким музикантам вдається протягом вже значного часового проміжку утримувати увагу до себе й небайдужу прихильність як пересічних слухачів з різних країн, так і численних видатних партнерів по виступах: провідних інструменталістів, вокалістів, диригентів з їхніми оркестровими колективами, а також зацікавлених продюсерів, організаторів фестивалів, різноманітних творчих акцій тощо. Одною з таких сучасних молодих піаністок із Китаю безумовно зараз є 31-річна Сіцянь Лі, творча діяльність і знакові для біографії виступи якої неодноразово в різні часи її становлення були пов'язані з Україною (Харків, Київ). Попри значну цілком заслужену популярність Сіцянь в багатьох країнах світу її багатовекторна творча діяльність досі не ставала предметом наукового аналізу в Україні, тому на сьогодні ще не знайдено жодної наукової публікації, присвяченої аналізу творчості піаністки, що робить дану розвідку вельми актуальною і своєчасною.

Матеріали та методи. Матеріалами дослідження стали численні публікації про Сіцянь Лі в Інтернеті (низка англо- і китайськомовних ресурсів), офіційний Інтернет-сайт піаністки, де оприлюднені, зокрема, її наукові роботи, ряд інтерв'ю, що вона провела як ведуча з яскравими музикантами різних національностей і художніх напрямів, з якими Сіцянь перетнулася в останні часи в Лондоні, два інтерв'ю самої піаністки, її інтернет-сторінки на Facebook, в Telegram, аудіо- та відеозаписи низки концертних і конкурсних виступів, оприлюднені конкурсні програми тощо, а також довідкові енциклопедичні матеріали, що стосуються творчої і педагогічної діяльності її учителів. Методологія дослідження поєднує загальнонаукові методи (аналізу і синтезу, компаративний, дедуктивно-індуктивний) зі спеціальними (біографічний метод, музикознавчий комплекс, зокрема музично-інтерпретаційний, музично-історичний методи). Їхнє застосування дало можливість набути достовірних вивірених висновків.

Результати. Ознайомлення із біографією Сіцянь Лі (нар. 12 грудня 1992 р.) дає підстави стверджувати, що її становлення як яскравої самобутньої піаністки відбувалося в трьох великих культурних центрах трьох континентів під керівництвом видатних музикантів: Бао Хуйцяо (Пекін, 2003–2015), Олександра Корсантії (Бостон, 2015–2019) та Норми Фішер (Лондон, 2019–2020, неофіційно й у наступні роки), кожний з яких має величезний досвід концертно-виконавської діяльності.

Наведемо маленькі уривки з характеристик молоді піаністки своїх професорів. Про одну з найшанованіших преставниць старшого покоління китайських піаністів, професорку Центральної музичної консерваторії Бао Хуйцяо (нар. 1940) Цісянь Лі казала: «Вона була вчителем, сім'єю та зразком для наслідування, <...> її якості як жінки-музиканта справили незгладимий вплив на моє життя» [7]. «Її уроки вийшли за рамки музики й перейшли в моє життя, навчили мене краще переживати важкі періоди» [8]. «Зараз ми за

тисячі миль одна від одної, але вона продовжує стежити за моєю кар'єрою, і ми все ще говоримо про все. <...> Коли я почала брати участь у міжнародних змаганнях приблизно у віці десяти років, вона супроводжувала мене на кожному виступі, і якщо вона не могла прийти, я отримувала від неї листівку з повідомленням: “насолоджуйся музикою, моє серце завжди з тобою”. Це <...> давало мені духовну підтримку» [13]. Ще за часів навчання в Бао Хуйцяо Цісянь найпершою із студентів-піаністів була нагороджена дипломом «Краща із найкращих – найкращий та інноваційний талант» і стипендією від Міністерства культури Китаю [12].

Свого наступного викладача, відомого грузинського піаніста і педагога Олександра Корсантію (нар. 1965) Цісянь Лі охарактеризувала так: «У грі Саші є безстрашна пристрасть <...>, його музичний стиль також чудово відображається в його викладанні. <...> Саша постійно заохочував мене вийти із зони комфорту <...>, він надзвичайно суворий учитель із високими стандартами для своїх учнів, тому ми завжди працювали супер наполегливо. Але в житті він дуже хороший друг. <...> Мій час навчання з ним можна описати девізом “Наполегливо працюй, наполегливо грай”» [13]. «Він показав мені, як звертатися до своїх емоцій за допомогою музики і як мистецтво походить від життя художника. Його емоційний підхід до музики зворушив мене і змусив зупинитись у самій крайності музики – по-справжньому відчуті її духовну силу. Час навчання в Бостоні справді змінив моє життя» [11].

Нарешті, навчання в Норми Фішер, за твердженням Сіцянь «... надихнуло замислитися про глибокий зв'язок між людьми та культурами, а також призвело мене до глибшого мислення про музику. Адже музиканти ніколи не навчаються і не працюють у вакуумі – ми повинні вивчати всі сторони життя. <...> Без її безумовної підтримки я б не змогла психологічно пережити пандемію або не мала би мужності продовжувати виступати [13]. І, нарешті, підсумовуючи характеристики своїх чудових учителів, Сіцянь зазначає: «Пані Бао, Саша та Норма подарували мені перлини мудрості, які я дуже бережу. Усі вони показали мені, що лише любов і віра в музику можуть дати силу вижити попри дилеми, що виникають у житті, і зрозуміти, що будь-яка боротьба, через яку проходить артист, зрештою стане його скарбом» [13]. Сіцянь Лі також брала майстер-класи в низки видатних музикантів – представників різних культур і стильових напрямів: Емануеля Акса, Сергія Бабаяна, Рассела Шермана, Родіона Щедріна, Бориса Слуцького, Оксани Яблонської, Арі Варді та Рамзі Ясси.

Отже, навчаючись в Америці, Великобританії, виступаючи в різних країнах світу, переймаючи безцінний досвід у старших колег під час майстер-класів молода піаністка кардинально збагатила свій світоглядний досвід, дедалі глибше сприймаючи західну культуру, що, безумовно, вплинуло на її інтерпретації творів європейських та американських композиторів, що поєднали східні колоритний звуковий шарм, витонченість нюансів та бездоганне технічне оздоблення із притаманними західним музикантам розумінням стилів європейських

митців різних епох, мисленням у побудові музичних форм, відчуттям розвитку мелодійних і гармонійних ліній, що суттєво різняться із східними. Впливові музичні видання і видатні музиканти різних країн відзначали в Сіцянь Лі «віртуозність і талант» (Annecy Classic Festival, Франція), її «величезний емоційний діапазон і невимушений піаністичний контроль» (Пол Льюїс, Британія), «витончений і зворушливий» підхід до музичних творів (Емануель Акс, США) [цит. за: 12]. Варто відзначити, що, за свідченням самої музикантки, серед її улюблених піаністів не китайські світові кумири останніх десятиріч (старший за неї на 10 років Ланг Ланг або старша за неї на 5 років Юджа Ванг), а видатні європейські особистості, чи не найяскравіші представники покоління, котре сформувалося на кращих європейських традиціях середини – другої половини ХХ ст.: румун Раду Лупу і аргентинка з іспанськими і єврейськими коріннями Марта Аргеріх [8].

Важливі віхи формування Цісянь Лі як висококласної піаністки пов'язані саме з хоча й нетривалими, але вельми значимими часами її перебування в Україні. Уперше це сталося в березні 2006 р., коли 13-річна дівчинка стала володаркою Гран-прі в молодшій групі Міжнародного конкурсу юних піаністів Володимира Крайнева, що з часів його заснування (1992) і до початку повномасштабної російської агресії майже три десятиліття (за виключенням 2014 р., та років карантину і російської агресії) відбувався раз на два роки в Харкові. Юна піаністка під час виконання кожного з турів програми якимось невідомим чином наелектризувала етер у залі і з першого дотику до інструменту і до останнього звуку зачаровувала слухачів своєю чуттєвістю і щирістю в передачі найтонших нюансів у кожному творі, що виконувався нею: від Й. С. Баха та В. А. Моцарта, композиторів-романтиків (Ф. Шопен, Ф. Ліст, Р. Шуман, К. Сен-Санс) до творів композиторів ХХ ст. – Чен Пейксуна («Осінній місяць і озеро Піньхау») та А. Хінастери («Аргентинські танці») [1, с. 33]. Це була найвища оцінка гри Сіцянь членами поважного міжнародного журі на чолі з маестро Крайневим на одному із найскладніших європейських фортепіанних молодіжних конкурсів, котрий з 1997 р. зареєстрований в офіційному переліку Європейської спілки музичних молодіжних конкурсів (ЕМСУ). Харківська перемога Цісянь з наступними її виступами як володарки найвищої нагороди конкурсу в Києві та столицях інших країн, які влаштував В. Крайнев, стала потужним стимулом до подальшого вдосконалення її піаністичної майстерності.

Вісьмома роками пізніше, у найтрагічніші лютевні дні Революції Гідності в Києві Сіцянь Лі взяла участь у запланованому задалегідь фестивалі. Сама піаністка назвала цей виступ найбільш екстремальним і чи не найважливішим в її кар'єрі, який переконав її у великій значущості музики в житті людей: «... у лютому 2014 року я брала участь у музичному фестивалі в Києві і мала зіграти фортепіанний концерт № 1 Чайковського. <...> У цей час вибухнула Українська революція. Кілька днів на Майдані Незалежності в Києві, поруч із консерва-

торією імені Чайковського, тривала жорстока боротьба за участь протестувальників, стрільців і ОМОНу. Тоді мені був лише двадцять один рік, і мені було страшно опинитися в місці, де щойно було так багато насильства. Мене надзвичайно здивувало те, що після всього, що сталося, фестиваль все ще тривав. Це був дуже емоційний момент, дивитися на публіку і бачити, скільки людей попри все прийшло на концерт. Я можу сказати, що всі шукали щось у музиці, і це було те, що я мала можливість запропонувати. Це був найбільш унікальний концертний досвід у моїй кар'єрі, і він нагадує мені значення, яке музика може принести кожному» [11].

За часи навчання в Китаї, США та Англії Сіцянь взяла участь, окрім конкурсу В. Крайнева, у більш ніж десяти міжнародних конкурсах, що відбувалися на різних континентах, ставала лауреаткою деяких із них (перші премії молодіжної групи в Міжнародній фортепіанній академії в Імолі (2012, Італія), на Міжнародному конкурсі піаністів, а також на 1-му консерваторському конкурсі піаністів Yamaha China. У 2013 р. 20-річна піаністка успішно виступила з сольним концертом на 33-му фестивалі Овер-сюр-Уаз (Франція). Наступного року Сіцянь завоювала першу премію на Міжнародному фестивальному конкурсі Puigcerdà (Іспанія, 2014), а п'ятьма роками пізніше – другу премію і спеціальний приз на Міжнародному конкурсі піаністів у Сан-Хосе (США, 2019). Нарешті, нею також була отримана перша премія (найвища нагорода Королівського музичного коледжу для піаністів) на конкурсі піаністів Chappell Medal (Велика Британія, 2020). Окрім названих вище конкурсів, Сіцянь також була півфіналісткою Міжнародного конкурсу піаністів у Тбілісі (2013) і Міжнародного конкурсу піаністів у Лідсі у (2018), а також змагалась на відбіркових етапах низки дуже вагомих конкурсів, включаючи Міжнародний музичний конкурс імені королеви Єлизавети (Бельгія), Міжнародний конкурс піаністів імені Вана Кліберна (США), Міжнародний конкурс майстрів піаністів імені Арт. Рубінштейна (Ізраїль) та Міжнародний конкурс піаністів у Сідней (Австралія).

Протягом 2010-х – початку 2020-х рр. з перервою на час епідемії COVID 19 Сіцянь Лі виступала з концертами в Китаї, США, Великій Британії, Німеччині, Франції, Італії, Іспанії, Україні, Єгипті, Японії та Південній Кореї, у різні роки грала в концертах з філармонічним оркестром Сямень, симфонічним оркестром опери Сямень, Академічним симфонічним оркестром Національної філармонії України, Національним заслуженим академічним симфонічним оркестром України та Молодіжним академічним симфонічним оркестром «Слобожанський».

Сіцянь, крім названих вище концертних майданчиків, конкурсів і фестивалів, також давала сольні концерти на Dinard International de Musique, Lancaster Music Festival, Shanghai International Music Festival і BNP Paribas Rising Star Piano Festival. Піаністка з однаковим успіхом виступає як в міжнародних концертних залах, зокрема в Bridgewater Hall, Beijing Forbidden City Concert Hall, Tokyo Ginza Yamaha Concert Hall, Cairo

Arabic Music Institute і Jordan Hall у Бостоні тощо, так і в невеличких артистичних клубах Лондона на кшталт “1901 Arts Club”, кафе “Fidelio”, виставці “GAIA The Earth від Люка Джеррама”. У 2022 р. Сіцян Лі виступила наживо на BBC Radio 3 – In Tune і на BBC Radio London – The Scene [12].

Сіцян Лі постійно розширює свій репертуар, доповнюючи його, окрім Д. Скарлатті, В. А. Моцарта, Л. Бетховена та найулюбленіших нею творів романтиків – К. М. Вебера, Ф. Шуберта, Ф. Шопена, Ф. Ліста, С. Рахманінова, О. Скрябіна, П. Чайковського, французьких (К. Дебюссі, М. Равель) і китайських (Тан Дун, Чень Пейсюнь, Ванхуа Чу, Чень І та ін.) майстрів, композиціями Е. Саті, М. Мусоргського, Р. Щедрина, С. Прокоф'єва, Д. Шостаковича, М. Капустіна, Дж. Гершвіна, Р. Штрауса, М. Понсе, Ф. Ржевського, Д. Куртага К. Вайна, А. П'яцоллі та ін. Під час своїх виступів Сіцян Лі також із захопленням пропагує традиційну китайську музику та взаємопроникнення і злиття західних і східних музичних стилів. Так, ансамблі що склала Сіцян Лі (фортепіано) разом із віртуозкою гри на піпі Чен Юй і скрипачкою Лауре Чан було із захопленням сприйняті на Ланкастерському музичному фестивалі в 2022 р. [10]. У числі інших творів китайських авторів Сіцян і Лауре виконали у власному аранжуванні яскраву п'єсу Тан Дуна “For The World & Warriors” [14]. Серед записів Сіцян є й китайська художня пісня Ван Хуачу «Фантазія квітки жасмину» для фортепіано соло [17]. Вже в 2024 р. Сіцян Лі зробила запис аранжованого в 1975 р. для фортепіано Чень Пейсюнем відомого в Китаї твору “Autumn Moon over the Calm Lake” («Осінній місяць над спокійним озером»). Ця версія, як зазначається в анотації до відео, «...втілює бездоганну інтеграцію західних класичних форм із глибокою чутливістю китайського художнього вираження» [18].

Серед частих партнерів по виступах піаністки чимало молодих талановитих віртуозів із різних країн, які стали відомими на міжнародній академічній сцені в останні роки: лагиські скрипалі Робертс і Крістіне Баланас (саме із Сіцян Робертс Баланас у 2021 р. записав свій перший диск [9]), музикантки китайського походження: виконавиця на піпі Чен Юй і скрипачка Лауре Чан, британсько-німецький скрипаль Джек Лібек, флейтистка Мішель Сунг, віолончелістка Іва Касіан-Лаккош, китайський піаніст і композитор Янг Яньфан та ін.

Окрім потужної виконавської діяльності піаністка у 2020-х рр. із зацікавленістю розпочала займатися викладацькою діяльністю (має приватну практику в Лондоні), проводить майстер-класи за кордоном, у різних закладах від Yamaha Music China до школи Rossall у Ланкаширі, влаштовувала благодійні концерти в Китаї на підтримку музичної освіти дітей [12]. Головну пораду юним музикантам Сіцян висловила в одному з інтерв'ю: «Завжди будьте щирими з музикою та композиторами, вивчайте передумови та історію музики та композитора, намагайтеся зрозуміти справжнє значення, яке композитори хотіли передати та інтерпретуйте твори власним голосом. Щоб побудувати кар'єру

музиканта, наша наполегливість і любов до музики завжди є основою для підтримки наших мрій» [8].

Паралельно з педагогікою Сіцян дедалі більше уваги приділяє музичному просвітництву і науковим пошукам. Так, ділячись власними думками та ідеями з різних проблем фортепіанного виконавства, піаністка презентувала їх на веб-сайтах, включаючи Classical Music UK і Piano Addict Blog, а також на власній офіційній Інтернет-сторінці [2]. Перша з названих публікацій [13], деякі фрагменти з якої цитувалися вище, присвячена роздумам про впливи талановитих педагогів на музичний, загальнокультурний і особистісний розвиток учнів, друга [6] – вивченню причин сценічного хвилювання в музикантів і вельми корисним рекомендаціям щодо подолання цього хвилювання, котрі базуються на власному багатому досвіді виконавиці. Нарешті, третя публікація є справжньою науковою роботою, в якій робиться вдала спроба молодої дослідниці розглянути впливи східної естетики і філософії на творчість Джона Кейджа 1940-х – 1950-х рр. і демонструються її глибокі знання індійської філософії, зокрема естетичної теорії Ананди Кумарасвами [5].

З кінця 2023 р. молода піаністка започаткувала власний проєкт “The Interlude: Dialogue with Artists” («Інтерлюдія: діалог з митцями») [16] – серію змістовних інтерв'ю, в яких відчутно намагання Сіцян дослідити думки її співрозмовників щодо творчого процесу. Її гостями за цей час були молоді, але вже відомі далеко за межами Великобританії музиканти: британська франко-китайська скрипачка Лаура (Лор) Чан, яка висвітила проникливі подробиці щодо процесу створення свого нового альбому та подій, що відбувалися в цей час за лаштунками студії запису [4]; китайський співак (баритон) і гравець на гучжен Кан Янг, палкий пропагандист національної китайської музики, який поділився своїм мистецьким баченням різних культур та їхньої взаємодії [3]; шотландські/египетські інструменталістки (скрипачка і віолончелістка) та композиторки сестри Сара і Лора Аюб, які розповіли про власний унікальний підхід до музичної творчості [15].

Знайомство з цим нещодавно розпочатим Сіцян Лі новим напрямом діяльності дає всі підстави стверджувати, що талановита людина, як правило, є талановитою в багатьох сферах: настільки ці бесіди логічно вибудовані і широко розкривають різні аспекти творчості, повсякденного життя й національної специфіки кожного з її гостей.

Висновки. Справжня щирість виконавиці, примножена на високий професіоналізм, що сполучає бездоганне технічне оздоблення й глибокий інтелект, не може залишити байдужими відвідувачів її концертів. На підтвердження цієї думки, в нещодавньому (червень 2024 р.) інтерв'ю Сіцян Лі наголосила: «Я прагну розкрити справжню емоційну сутність кожної ноти, яку я граю на сцені, маючи на меті не просто представити саму музику, а сприяти справжній зустрічі, де слухачі можуть глибоко з'єднатися з музикою на емоційному рівні» [7].

Поєднуючи багатий досвід набуття специфічних виконавських і методичних, а також більш глибоких

культурно-філософських знань на своїй батьківщині, де Сіцян навчалася до 22-річного віку, із західними традиціями, прищепленими їй педагогами і колегами після переїзду піаністки до США, згодом до Англії, а також її багатим досвідом участі у численних конкурсах, фестивалях і концертах у різних країнах Азії, Європи та в США, нині талановита музикантка перебуває в постійному творчому зростанні. Своєю багатовекторною діяльністю Сіцян Лі являє один із численних прикладів, що становлять когорту надзвичайно обдарованих і успішно реалізованих на Заході китайських піаністів, котрі вдало трансформують в нову якість

найцінніші національні з європейськими та американськими культурними традиціями. З огляду на величезний попит широкої аудиторії в багатьох країнах на талановитих і креативних митців, які здатні до часом неочікуваного за запропонованими засобами реалізації, проте дуже плідного і цікавого міжкультурного діалогу «Схід-Захід», Сіцян Лі, як і багатьох інших талановитих азійських музикантів – представників її покоління, зокрема й китайських піаністів, можна вважати транснаціональними митцями, що будують надійні й такі важливі міжкультурні містки в сьогодишньому трагічному і непередбачуваному світі.

Література:

1. VIII Міжнародний конкурс юних піаністів Володимира Крайнева. Харків, 2006. 62 с.
2. Concert Pianist Siqian Li. URL: <https://www.siqian-li.com/> (дата звернення: 07.09.2024)
3. Kang Yang: Fearlessly, intoxicated with music. 2024. Apr. 29. URL: <https://www.siqian-li.com/post/kang-yang-fearlessly-intoxicated-with-music> (дата звернення: 06.09.2024)
4. Laure Chan: Our voices should always be heard. 2024. Feb. 22. URL: <https://www.siqian-li.com/post/laure-chan-our-voices-should-always-be-heard> (дата звернення: 08.09.2024)
5. Li Siqian. The Influence of Eastern Aesthetics and Philosophy on Cage. 2023. Dec. 26. URL: <https://www.siqian-li.com/post/the-influence-of-eastern-aesthetics-and-philosophy-on-cage> (дата звернення: 07.09.2024)
6. Li Siqian. Top Tips on Performing Well Under Pressure. 2022. July 15. URL: <https://pianoaddict.com/2022/05/top-tips-on-performing-well-under-pressure/> (дата звернення: 07.09.2024)
7. Meet Siqian Li | Concert Pianist. 2024. June 10. URL: <https://shoutoutla.com/meet-siqian-li-concert-pianist/> (дата звернення: 05.09.2024)
8. Meet the Artist – Siqian Li, pianist. By The Cross-Eyed Pianist. 2020. May 7. URL: <https://crosseyedpianist.com/tag/interviews-with-pianists/page/7/> (дата звернення: 08.09.2024)
9. Ravel, Shostakovich & Kapustin (The Royal Academy of Music Bicentenary Series). Roberts Balanas, Siqian Li. URL: <https://music.apple.com/ua/album/ravel-shostakovich-kapustin-the-royal-academy-of/1595588289> (дата звернення: 07.09.2024)
10. Siqian Li – Pianist. URL : <https://www.facebook.com/reel/230484322832306> (дата звернення: 07.09.2024)
11. Siqian Li – Piano. Interview. 2019. July. URL: <http://www.talent-unlimited.org.uk/siqian-li-interview.html> (дата звернення: 06.09.2024)
12. Siqian Li. URL: <https://www.leedspiano.com/competitor/siqian-li/> (дата звернення: 07.09.2024)
13. Siqian Li on the power of teachers. 2022. Feb. 21. URL: <https://www.classical-music.uk/features/article/siqian-li-on-the-power-of-teachers> (дата звернення: 07.09.2024)
14. Tan Dun – For The World & Warriors (arr. Laure Chan & Siqian Li for violin and piano). 2022. Oct. 20. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=rvRL9Z-28jI> (дата звернення: 07.09.2024)
15. The Ayoub Sisters: Find yourself and the unique voice comes from within. 2024. Jul. 7. URL: <https://www.siqian-li.com/post/the-ayoub-sisters-find-yourself-and-the-unique-voice-comes-within> (дата звернення: 08.09.2024)
16. The Interlude. Dialogue with Artists. URL: <https://www.siqian-li.com/dialoguewithartists/categories/the-interlude-dialogue-with-artist> (дата звернення: 06.09.2024)
17. Wanghua Chu “Jasmine Flower Fantasia”. URL: <https://www.youtube.com/shorts/96ucz4jU3IM> (дата звернення: 07.09.2024)
18. 陈培勋 – 平湖秋月 Autumn Moon over the Calm Lake (Siqian Li). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=OvJjd1mJKqo> (дата звернення: 07.09.2024)

References:

1. VIII Mizhnarodnyi konkurs yunykhn pianistiv Volodymyra Krainieva (2006) [VIII Volodymyr Krainev International Competition of Young Pianists]. Kharkiv. 62 p. [In Ukraine]
2. Concert Pianist Siqian Li. URL: <https://www.siqian-li.com/> (date of application: 07.09.2024) [In English]
3. Kang Yang (2024): Fearlessly, intoxicated with music. Apr. 29. URL : <https://www.siqian-li.com/post/kang-yang-fearlessly-intoxicated-with-music> (date of application: 06.09.2024) [In English]
4. Laure Chan (2024): Our voices should always be heard. Feb. 22. URL: <https://www.siqian-li.com/post/laure-chan-our-voices-should-always-be-heard> (date of application: 08.09.2024) [In English]
5. Li Siqian (2023). The Influence of Eastern Aesthetics and Philosophy on Cage. Dec. 26. URL: <https://www.siqian-li.com/post/the-influence-of-eastern-aesthetics-and-philosophy-on-cage> (date of application: 07.09.2024) [In English]
6. Li Siqian (2022). Top Tips on Performing Well Under Pressure. July 15. URL: <https://pianoaddict.com/2022/05/top-tips-on-performing-well-under-pressure/> (date of application: 07.09.2024) [In English]
7. Meet Siqian Li (2024) | Concert Pianis. June 10. URL: <https://shoutoutla.com/meet-siqian-li-concert-pianist/> (date of application: 05.09.2024) [In English]
8. Meet the Artist – Siqian Li, pianist (2020). By The Cross-Eyed Pianist. May 7. URL: <https://crosseyedpianist.com/tag/interviews-with-pianists/page/7/> (date of application: 08.09.2024) [In English]

9. Ravel, Shostakovich & Kapustin (The Royal Academy of Music Bicentenary Series). Roberts Balanas, Siqian Li. URL: <https://music.apple.com/ua/album/ravel-shostakovich-kapustin-the-royal-academy-of/1595588289> (date of application: 07.09.2024) [In English]
10. Siqian Li – Pianist. URL: <https://www.facebook.com/reel/230484322832306> (date of application: 07.09.2024) [In English]
11. Siqian Li – Piano (2019). Interview. July. URL: <http://www.talent-unlimited.org.uk/siqian-li-interview.html> (date of application: 06.09.2024) [In English]
12. Siqian Li. URL: <https://www.leedspiano.com/competitor/siqian-li/> (date of application: 07.09.2024) [In English]
13. Siqian Li on the power of teachers (2022). Feb. 21. URL: <https://www.classical-music.uk/features/article/siqian-li-on-the-power-of-teachers> (date of application: 07.09.2024) [In English]
14. Tan Dun (2022) – For The World & Warriors (arr. Laure Chan & Siqian Li for violin and piano). Oct. 20. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=rvRL9Z-28jI> (date of application: 07.09.2024) [In English]
15. The Ayoub Sisters (2024): Find yourself and the unique voice comes from within. Jul. 7. URL: <https://www.siqian-li.com/post/the-ayoub-sisters-find-yourself-and-the-unique-voice-comes-within> (date of application: 08.09.2024) [In English]
16. The Interlude. Dialogue with Artists. URL: <https://www.siqian-li.com/dialoguewithartists/categories/the-interlude-dialogue-with-artist> (date of application: 06.09.2024) [In English]
17. Wanghua Chu “Jasmine Flower Fantasia”. URL: <https://www.youtube.com/shorts/96ucz4jU3IM> (date of application: 07.09.2024) [In English]
18. 陈培勋 - 平湖秋月 [Chen Peixun – Autumn Moon over the Calm Lake] Autumn Moon over the Calm Lake (Siqian Li). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=OvJjd1mJKqo> (date of application: 07.09.2024) [In Chinese / In English]